

Leoš Janáček **Věc
Makropulos**
Eva Urbanová

Aleš Briscein
Ivan Kusnjer
Peter Mikuláš

Sbor a orchestr opery
Národního divadla moravskoslezského
Robert Jindra

Leoš Janáček (1854–1928)

VĚC MAKROPULOS (The Makropulos Affair)

Opera o třech dějstvích (1923–1925) / An opera in three Acts (1923–1925)

*Libreto skladatel podle stejnojmenné komedie Karla Čapka z roku 1922
/ The libretto written by the composer, based on Karel Čapek's 1922
eponymous comedy*

Emilia Marty (soprán / soprano) **Eva Urbanová**

Albert Gregor (tenor) **Aleš Briscein**

Dr. Kolenatý, advokát / a lawyer (basbaryton / bass-baritone) **Peter Mikuláš**

Vítěk, solicitátor / a lawyer's clerk (tenor) **Jozef Kundlák**

Kristina, jeho dcera / his daughter (soprán / soprano)

Agnieszka Bochenek-Osiecka

Jaroslav Prus (baryton / baritone) **Ivan Kusnjer**

Janek, jeho syn / his son (tenor) **Luciano Mastro**

Hauk-Šendorf (tenor) **Václav Morys**

Strojník / Stage Technician (bas / bass) **Jaroslav Kosec**

Poklízečka / Cleaning Woman (alt / contralto) **Erika Šporerová**

Komorná / Chamber Maid (alt / contralto) **Michaela Zajmi**

Orchestr opery Národního divadla moravskoslezského

/ Orchestra of the National Moravian-Silesian Theatre Opera

Koncertní mistři / concert masters Vladimír Liberda, Petr Kupka

Dirigent / Conductor **Robert Jindra**

Nastudováno v českém originále. / Staged in the Czech original.

Nahráno živě 21. ledna 2012 v Divadle Antonína Dvořáka v Ostravě.

/ Recorded live at the Antonín Dvořák Theatre in Ostrava on January 21, 2012.

- 1 Předehra / Overture [05:03]

PRVNÍ DĚJSTVÍ / ACT ONE

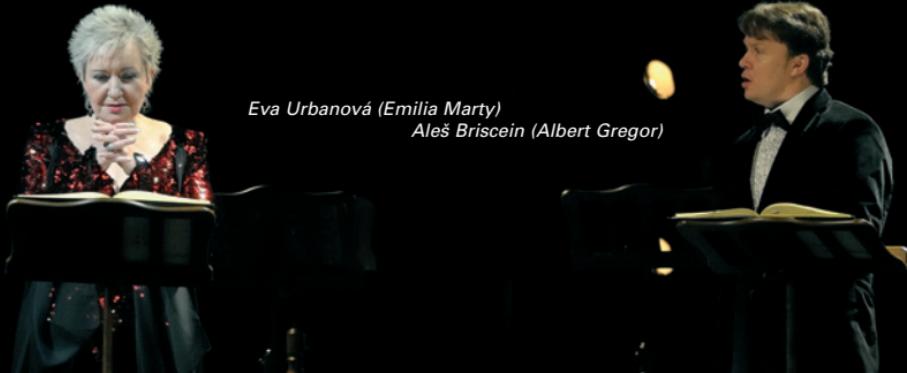
- 2 „Ach jo, ach bože!“ (Vítek, Albert Gregor) [04:17]
3 „Tati, ta Marty je ohromná!“ (Kristina, Albert Gregor, Vítek) [02:07]
4 „Tady prosím, jenom račte.“
(Dr. Kolenatý, Kristina, Emilia Marty, Albert Gregor) [01:55]
5 „Zkrátka, můžete mi něco říci o tom procesu?“
(Emilia Marty, Dr. Kolenatý, Albert Gregor) [09:21]
6 „Konečně! ... Dobре, Gregore!“ (Albert Gregor, Emilia Marty) [06:10]
7 „Emilie! ... Pro tebe nejssem Emilie!“
(Albert Gregor, Emilia Marty) [04:22]
8 „Našli jsme! Našli!“
(Dr. Kolenatý, Emilia Marty, Albert Gregor, Jaroslav Prus) [03:01]

DRUHÉ DĚJSTVÍ / ACT TWO

- 9 „Viděli ty kytičky?“ (Strojník / Stage Technician,
Poklázečka / Cleaning Woman, Jaroslav Prus) [02:17]
10 „Janku, pojď sem!“
(Kristina, Janek, Jaroslav Prus, Emilia Marty) [03:21]
11 „Pojdte sem, Janku, ať vás vidím!“ (Emilia Marty, Janek,
Jaroslav Prus, Albert Gregor, Vítek, Kristina) [03:10]
12 „Dovolte, dovolte, prosím.“
(Hauk-Šendorf, Emilia Marty, Jaroslav Prus) [04:03]
13 „Další. Kdo mi co chce?“ (Emilia Marty, Vítek, Kristina,
Janek, Jaroslav Prus, Albert Gregor) [01:40]
14 „Dovolte mi dřívě otázku.“ (Jaroslav Prus, Emilia Marty) [06:09]
15 „Tos ty, Bertíku?“ (Emilia Marty, Albert Gregor,
Poklázečka / Cleaning Woman) [05:29]
16 „To jsi ty, Bertíku?“ ... Ne, prosím. Jenom Janek.“
(Emilia Marty, Janek, Jaroslav Prus) [04:17]

TŘETÍ DĚJSTVÍ / ACT THREE

1	„Nu? Slyšíte? Dejte mi tu obálku!“
(Emilia Marty, Jaroslav Prus, Komorná / Chamber Maid)	[05:01]
2	„Buenos días, Maxi!“
(Emilia Marty, Hauk-Šendorf, Komorná / Chamber Maid)	[01:18]
3	„Upozorňuji vás, pánové, že chci odjet.“
(Emilia Marty, Hauk-Šendorf, Dr. Kolenatý, Albert Gregor)	[02:24]
4	„Pečetítko s iniciálkou E. M.!“
(Albert Gregor, Vítěk, Dr. Kolenatý, Jaroslav Prus)	[01:48]
5	„Ona pije whisky.“ (Vítěk, Emilia Marty, Dr. Kolenatý,
Kristina, Jaroslav Prus, Albert Gregor)	[02:31]
6	„Což možno člověku tři sta let mezi lidmi žít?“ (Emilia Marty,
Jaroslav Prus, Dr. Kolenatý, Albert Gregor, Vítěk)	[08:18]
7	„Pro lékaře!“ (Dr. Kolenatý, Emilia Marty, Albert Gregor,
Jaroslav Prus, Vítěk, Kristina, sbor / Chorus)	[03:16]
8	„Ó, kdybyste věděli, jak se vám lehko žije!“
(Emilia Marty, sbor / Chorus, Dr. Kolenatý, Albert Gregor,
Jaroslav Prus, Vítěk)	[05:16]

Eva Urbanová (Emilia Marty)

Aleš Brisečník (Albert Gregor)

OBSAH OPERY

První dějství

Ocitáme se v kanceláři advokáta Kolenatého – již skoro sto let se táhne soudní spor mezi rodinou Gregorů a rodem barona Jaroslava Pruse o statek Loukov. Před sporem na panství vládl jistý baron Josef Ferdinand Prus, který zemřel bez potomků a bez závěti. K dědictví se přihlásil jeho bratranc Emerich, a proti němu vystoupili synovec Prusovy matky baron Szephazy s žalobou o celé dědictví, a také jakýsi Ferdinand Karel Gregor s nároky na statek Loukov. Gregor si na obhajobu vzal advokáta Kolenatého a po něm případ přebíral jeho potomci až k současnemu dr. Kolenatému, který za-stupuje Alberta Gregora, což je vnuk Ferdinanda Gregora. Na druhé straně stojí baron Jaroslav Prus a vypadá to, že proces vyhraje, ale jen za předpokladu, že se nenajde závěť, která by zněla ve prospěch Albertova předka. Albert už je zoufalý a jeho naděje na dědictví se rozplývá.

Do kanceláře vstupuje zpěvačka Emilia Marty, která se z novin dozvěděla o celém procesu, a prozradi, kde je uložena závěť, která je napsána ve prospěch Ferdinanda Gregora. Kolenatý jde do Prusova domu a závěť opravdu naleze. Emilia Marty od Alberta Gregora požaduje, aby jí na oplátku věnoval staré řecké listiny, které byly v majetku jeho praděda. Tyto listiny si však ponechal Prus, který je nalezl společně se závětí, a Gregorovi je odmítá vydat. Zatím totiž chybí doklad, že Prusovým synem, který je označen za dědice, byl skutečně Ferdinand Gregor. Emilia slibí, že takový doklad advokátovi pošle.

Druhé dějství

Po představení opery vypravuje na jevišti divadla poklízečka strojníkovi o velkém úspěchu Emilio Marty. Obdivuje ji i začínající zpěvačka Kristina, dcera solicitátora Vítka, a Emiliin kráse podléhá i Kristinin milý, Prusův syn Janek. Za Emilií poté přichází baron Prus, Albert a slabomyslný stařec Hauk-Šendorf, který ve zpěvačce pozná svou někdejší lásku, španělskou cikánku Eugenii. V rozhovoru s Prusem pak Emilia prozradí další podrobnosti o Josefu Prusovi i jeho záhadné milence Elianě. Poté je také poprvé zmíněno jméno Elina Makropulos, které je uvedeno v matričním zápisu u matky Ferdinanda Gregora. Prus proto tvrdí, že ne Gregor, ale jen Makropulos by mohl být dědecem. Emilia tedy slíbí další doklad, že Gregor a Makropulos byli vlastně jedna a tatáž osoba. Poté se opět dožaduje vydání obálky s řeckými listinami, ale Prus stále odmítá. Emilia se proto snaží získat listiny od Janka, který je má otcí ukradnout. To vyslechně Prus a slíbí Emilií listiny odměnou za noc strávenou v jejím objetí.

Třetí dějství

Prus je v hotelovém pokoji překvapen Emiliinou podivnou chladností a následně se dozví, že jeho syn Janek spáchal sebevraždu. Sám totiž Emilia miloval a neunesl, že skončila v náruči jeho otce. Následně se rozvíjejí bouřlivé scény od vstupu Hauka-Šendorfa, který prosí Emiliu, aby s ním uprchla, až po vstupu advokáta, Vítka, Gregora a Kristiny. Kolenatý označí dokument, který mu Emilia poslala jako důkaz, že Ferdinand Gregor je synem barona Josefa Ferdinanda Pruse, za padlék. Je na něm totiž podpis stejným rukopisem i inkoustem jako na fotografií, kterou Emilia podepsala předchozího večera Kristině. Všichni se nakonec vrhají na zpěvaččina zavazadla, kde objeví listiny s podpisem různých jmen s iniciálami E. M., vždy téhož rukopisu. Emilia poté konečně prozradí své tajemství – její otec Hieronymus Makropulos vynalezl pro císaře Rudolfa II. lék prodlužující lidský život o tři sta let a musel ho na ní vyzkoušet. Prožila za ta léta několik životů a ztratila schopnost citu, lásky, ale i nenávisti a smyslu pro dobro či зло. Život ji omrzil, ale když skončila lhůta tří set let, vrátila se do míst svého mládí. Ne kvůli uměleckému úspěchu, ale aby z pozůstatosti svého bývalého milence Josefa Ferdinanda Pruse, jediného člověka, kterého před sto lety milovala, vyzvedla, co mu kdysi zapůjčila. A byl to právě otcův recept na dlouhověkost, ona „Věc Makropulos“, díky které by si znova prodloužila mládí. Po prozrazení tohoto tajemství si uvědomí vyprahlost svého života a listinu nabízí komukoliv z přítomných. Všichni ji odmítají, jen Kristina ji bere do rukou a poté nad plamenem spálí.

Eva Urbanová (Emilia Marty)

JANÁČKOVA OPERA VĚC MAKROPULOS

Věc Makropulos je Janáčkovou předposlední operou. Po dokončení *Příhod lišky Bystroušky* skladatel usilovně hledal látku k dalšímu opernímu libretu. Zaujala ho Čapkova komedie *Věc Makropulos*, která měla světovou premiéru v roce 1922 v Městském divadle na Vinohradech v Praze. Janáčka na ní fascinoval zejména ryze psychologický problém – co se stane v nitrů člověka, když žije nadmíru dlouho, po několik století. Jestliže v díle George Bernarda Shawa *Zpět k Metuzalémovi* je nadměrně dlouhý život vyšší lidskou formou bytí, v Čapkově hře se naopak pod maskou věčné prodlužovaného mladí skrývá jen úava a cynismus. Janáček si byl vědom skutečnosti, že pokud bude chtít drama přetavit v operní libreto, bude je muset přepracovat. Nemohl totiž komponovat nic, v čem by nebyl citově zaangažován. Požádal Karla Čapku o svolení a po jeho kládné odezvě se postul il proče. Kamile Stösslové tehdy o hlavní postavě příběhu napsal: „*Mají ji za lhářku, podvodnici, hysterickou ženu a ona je nakonec tak nešťastná. Chtěl bych, aby ji pak měli všichni rádi. Bez lásky to u mne nejde.*“ Opera vznikala od září roku 1923 do listopadu 1925 – za dva roky skladatel Čapkou konverzační hru s typicky komediální strukturou přetavil v tragicóku operu. *Věc Makropulos* je tajuplný recept, formulé umožňující třístaletý život, obsahem děje je jednak životní příběh osoby, která jej použila, a jednak pátrání po tomto dokumentu i odkrytí předcházejících událostí, na nichž staví vlastní drama. Velmi komplikovaný děj připomínající detektivní příběh donutil Janáčka, neměla-li být opera nesrozumitelná, k důsledné koncentraci na dialogy s rychlými replikami. *Věc Makropulos* je tedy operou dialogů – nejsou v ní rozvinuté árie (s výjimkou několika míst na samotném konci) ani ansámbly, ve kterých by postavy zpívaly současně. Problémem, který musel skladatel předeším vyřešit, bylo převést do hudební struktury krátké slovní pasáže zpřtomňující děj a vtisknout jím dostatečnou míru kontinuity. *Věc Makropulos* je tragický příběh záporné hrádky, v níž během dlouhého života postupně vyhasl cit a přeměnil se v pouhý cynismus. Právě z toho však vyvěrá osudová přitažlivost, probouzející v mužích, kteří o Elinu Makropulos usilují, ty nejhorší vlastnosti. Aby Janáček dostál ději, musel zkomoponovat hudbu, jež by byla protikladem toho, co se zpravidla od opery konvenčně očekávalo, tedy hudbu vyjadřující cynismus, vnitřní prázdnnotu, surovost a chtič. Učinek díla proto závisí především na expresivitě, jež musí být diferencovaná, ale i drastická, aby se interpretace vyvarovala jednotvárnosti. Světová premiéra se uskutečnila 18. prosince 1926 v Divadle Na hradbách v Brně v hudebním nastudování Františka Neumanna a zaznamenala nebývalý úspěch. Moravské noviny o ní bezprostředně po premiéře psaly: „...vedle Pastorkyně je nejlepší Janáčkovo libretó – nejen životní filosofie díla – i hudba sama patří k nejlepšímu, co Janáček dosud napsal. Je to zde Janáček stále týž a stále nový; motivy janáčkovského ražení poznáte hned podle prvních not. Jsou jen jednodušší (lyrické motivy dospívají až k smetanovské prostotě) a stručnější (zejména rytmicky dramatické). Ale jsou, pokud možno, ještě výraznější, plastičejší, žhavější než jindy.“ O necelé dva roky později *Věc Makropulos* poprvé uvedlo také pražské Národní divadlo (v hudebním nastudování Otakara Ostrčila) a poté se dílo rozletrělo prakticky do celého světa. V současnosti patří k nejčastěji uváděným operám českého repertoáru v zahraničí. V Ostravě byla *Věc Makropulos* uvedena celkem třikrát. Poprvé v roce 1935 v hudebním nastudování Jaroslava Vogela a v režii Karla

Küglera, s Marií Vojtkovou v roli Emilie Marty; podruhé v roce 1964 v hudebním nastudování Zdeňka Košlera, režii Ilji Hylase, s Evou Gebauerovou v hlavní roli. A konečně v roce 2012 v hudebním na- studování Roberta Jindry, kdy se jako Emilia Marty představila poprvé ve své kariéře sopranistka Eva Urbanová.

DOPIS KARLA ČAPKA LEOŠI JANÁČKOVÍ

V Praze, 10. září 1923

Drahý Mistře,

promiňte, že jsem tak dlouho neodpovídal na Váš dopis stran Věci Makropulos. Čekal jsem totiž na svého zástupce, který byl na cestách a bez něhož jsem nechtlé nic podnikat. Tedy myslím, že americký agent (majitel světových práv) nemůže činiti námitek proti zhudebnění v jazyce českém. Je Vám tudiž volno užít mého kusu k zhudebnění; a poněvadž sám bych se naprostu nedostal k nějakému přepracování nebo úpravě, dávám vám právo upravit i si můj text, jak budete potřebovati. – Rád bych Vám dal k zhudebnění něco lepšího než zrovna tenhle kus; ale táhne-li Vás to k němu, jistě z toho něco velkého uděláte, a já Vám k tomu z celého srdce a co nejvřeleji přeju mnoho štěstí.

V hluboké úctě Váš upřímně oddaný
Karel Čapek

Z PŘEDMLUVY K PRVNÍMU KNIŽNÍMU VYDÁNÍ ČAPKOVY VĚCI MAKROPULOS (1922)

(...) Nevím, je-li optimistické tvrdit, že žít šedesát let je špatné, ale žít tři sta let je dobré; myslím jen, že prohlásit šedesátiletý život za priměřený a dosti dobrý, není zrovna zločinným pesimismem. Dejme tomu říci, že jednou v budoucnosti nebude nemocí ani býdy ani nečisté dřiny, to je zajisté optimismus; ale říci, že tento dnešní život, plný nemoci, býdy a dřiny není tak nadobro špatný a zatracený a má něco nesmírně cenného, to je – co vlastně? Pesimismus? Myslím, že ne.

Karel Čapek

EVA URBANOVÁ – Emilia Marty

Již více než dvacet let patří k předním českým operním umělcům a sklizí ovace i v zahraničí. K nejvýznamnějším oceněním Evy Urbanové patří Cena Thálie za Kostelníčku Buryjovku v Janáčkově *Její pastorkyni* a americká cena Grammy za nahrávku *Celeste Aida: Famous Opera Arias (Nebeská Aida: Slavné operní árie)*. V roce 2003 získala v Torontu ve spolupráci s Kanadskou operní společností cenu Dora Mavor Moore za vynikající operní představení, opět za ztvárnění Kostelníčky Buryjovky. V roce 2003 byla Eva Urbanová jmenována Rytířem řádu umění a literatury Francie. V Národním divadle v Praze se Eva Urbanová zhostila tak rozdílných rolí jako je Alžběta (Verdi – *Don Carlos*), Leonora (Verdi – *Síla osudu*), Julie ve Dvořákově *Jakobínu*, Milada ve Smetanově *Daliborovi*, Matka Milý v Janáčkově *Osudu*, Kostelníčka Buryjovka v Janáčkově *Její pastorkyni*, Adriana Lecouvreur ve stejnojmenné Cileové opeře nebo Minnie v Pucciniho *Děvčeti ze západu*. Současně době zpívá také mezzosopránové role – Amneris (Verdi – *Aida*) a Marfu Ignatěvnou Kabanovou (Janáček – *Káta Kabanová*). Další velkou výzvou pro Evu Urbanovou je Pucciniho Turandot, stejně jako Cizí kněžna v Dvořákově *Rusalte*, Donna Anna v Mozartovu *Donu Giovannim*, Ortruda ve Wagnerově *Lohengrini* (tou debutovala v roce 1998 na jevišti newyorské Metropolitní opery, kam se v následujících letech vrácela jako Santuzza v Mascagniho *Sedláku kavalíroví*, Pucciniho Tosca a Cizí kněžna v *Rusalte*. Zpívála na galakoncertech v kanadském Torontu, ve španělské Valencii a Seville, stejně jako na Pražském jaru. Na švýcarském turné účinkovala ve Verdiho *Requiem*, v Mozartově *Requiem* v Mnichově, v Brittenově *Válečném requiem* v londýnské Royal Albert Hall, v Martinu Gilgamešovi v Londýně a v Janáčkově *Glagolské mše* znovu v Londýně a také v Torontu, Vídni a Aténách. Mezi nejvýznamnější nahrávky Evy Urbanové patří Smetanovy opery *Libuše a Dalibor*, Fibichova *Šárka*, Dvořáková *Rusalka*, Janáčkova *Glagolská mše* atd. V Ostravě vytvořila mimоjiné Kostelníčku Buryjovku (Janáček – *Její pastorkyně*), Marfu Ignatěvnou Kabanovou (Janáček – *Káta Kabanová*), Ortrudu (Wagner – *Lohengrin*) nebo titulní roli v Catalaniho *La Wally*.

ALEŠ BRISCEIN – Albert Gregor

Vystudoval hru na klarinet a saxofon a poté operní zpěv na Pražské konzervatoři. Ve studiích pokračoval na Západočeské univerzitě v Plzni. V roce 1995 začal vystupovat ve Státní opeře Praha, kde v krátké době nastudoval několik rolí lyrického oboru – Tamina (Mozart – *Kouzelná flétna*, Ferranda (Mozart – *Così fan tutte*), Hraběte Almavivu (Rossini – *Lazebník sevillský*), Narcisa (Rossini – *Turek v Itálii*), Alfreda Germonta (Verdi – *La traviata*), Kudrjáše (Janáček – *Káta Kabanová*). Je stálým hostem opery Národního divadla v Praze (*Prodaná nevěsta*, *Don Giovanni*, *La traviata*, *Její pastorkyně*, *Rusalka*, *Káta Kabanová*, *Únos ze serialu*, *Jakobín*). Účinkoval na prestižních festivalech jako Edinburgh International Festival, Pražské jaro aj., spolupracuje s významnými orchestry (Česká filharmonie, Skotský královský národní orchestr atd.). Na Pražském jaru v roce 2002 zpíval ve světové premiéře hlavní tenorový part Jonathana v oratoriu Sylvie Bodorové *Juda Makabejský*.

Pro společnost Decca natočil CD opery Pavla Haase *Šarlátán*. Na turné po Japonsku v roce 1999 se představil jako Tamino v *Kouzelné flétně* a o rok později jako Kudrjáš v *Kátě Kabanové* při premiéře této opery společně s Tokijskou filharmonii, která si jej vybrala pro provedení Janáčkovy opery *Z mrtvého domu* v roce 2003. Ve stejném roce zpíval s velkým úspěchem v Massenetově *Manon* v kanadském Vancouveru a v Donizettiiho *Donu Pasqualovi* na Kypru. V říjnu 2004 zahájil spolupráci s Pařížskou národní operou (R. Strauss – *Ariadna na Naxu*, *Růžový kavalír*, *Elektra*; Janáček – *Z mrtvého domu*, *Věc Makropulos*; Verdi – *La traviata*, Stravinskij – *Život prostopášníka*, Smetana – *Prodaná nevěsta*). Má za sebou řadu pěveckých vystoupení u nás i v zahraničí (Německo, Rakousko, Švýcarsko, Itálie, Anglie, Španělsko, USA, Japonsko). Pravidelně se objevuje v předních evropských operních domech. Jeho repertoár je velmi široký, s oblibou se věnuje i staré a duchovní hudbě (Bach, Haydn, Mozart, Rossini). V Ostravě vytvořil například Jeníka (Smetana – *Prodaná nevěsta*), Jarku (Smetana – *Čertova stěna*), Borise (Janáček – *Káta Kabanová*) nebo Alfréda Germonta (Verdi – *La traviata*).

IVAN KUSNJER – Jaroslav Prus

Absolvoval Akademii muzických umění v Praze u prof. Teodora Šrubaře. Umělecky vyzrával na operních scénách v Ostravě a v Brně, od roku 1982 je v angažmá v Národním divadle v Praze. Absolvoval kurzy v Accademia Sigiana v Sieně a v Accademia Santa Cecilia v Římě. Je trojnásobným držitelem prestižní Ceny Thálie. Získal ji za role Tonia v Leoncavallových *Komediantech* (1994), Krále Jiřího v *Osmi písničkách pro šíleného krále* P. M. Daviese (1997) a Voka Vítkovice ve Smetanově *Čertově sténě* (2001). Je také držitelem Ceny Gustava Mahlera, udělené městem Jihlava v roce 2000. Jeho repertoár zahrnuje více než tři desítky operních rolí, na dvacet kantát a oratorií a čtrnáct písňových cyklů. Z operních rolí jsou to například Verdino Hrabě Luna (*Trubadúr*), Markýz Posa (*Don Carlos*), Falstaff, Jago (*Otello*), René Anckarström (*Maškarní ples*), Rigoletto, Macbeth, Giorgio Germont (*La traviata*) a Amonasro (*Aida*), dále Scarpia (Puccini – *Tosca*), Dagonův velekněz (Saint-Saëns – *Samson a Dalila*), mozartovské role a z českého repertoáru mj. smetanovské role Voka

Vítkovice (*Čertova stěna*), Tausendmarka (*Branibori v Čechách*), Vladislava (*Dalibor*), Tomše (*Hubička*), Mistra zednického (*Tajemství*) a Krušiny (*Prodaná nevěsta*) nebo Dvořákův Bohuš z Harasova (*Jakobín*) a Hajný a Lovec (*Rusalka*). Učinkoval na operních scénách a koncertních pódiích v Evropě, Americe i na Středním a Dálném východě. Za všechny jmenujme např. milánskou La Scalou, newyorskou Carnegie Hall, Opéra Comique v Paříži, Opéra Nancy, vídeňskou Staatsoper, operu La Monnaie v Bruselu, berlínskou Staatsoper, Théâtre du Châtelet v Paříži, islandskou Operu Reykjavík, festival v Cagliari, Hongkong, Tel Aviv, Frankfurt nad Mohanem a Göteborg. V Ostravě vytvořil v posledních letech například Giorgia Germonta (*Verdi – La traviata*) a Voka Vítkovice (Smetana – *Čertova stěna*).

PETER MIKULÁŠ – Dr. Kolenatý

Vystudoval gymnázium v Nitře a poté operní zpěv na Vysoké škole muzických umění v Bratislavě. Je laureátem tří mezinárodních pěveckých soutěží (Karlovy Vary 1977, Moskva 1982, Helsinky 1984). Od roku 1978 je sólistou Opery Slovenského národního divadla v Bratislavě, kde vytvořil více než padesát rolí basevového oboru. Pravidelně hostuje v Národním divadle v Praze, v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě a na dalších operních scénách po celém světě. Za všechny jeho zahraniční úspěchy jmenujme především hostování v Metropolitní opeře v New Yorku v roli Advokáta dr. Kolenatého v Janáčkově *Věci Makropulos*. Vedle opery se intenzivně věnuje písňové, oratorní a kantátové tvorbě. Peter Mikuláš hostoval na všech významných evropských koncertních pódiích, kde spolupracoval s vynikajícími dirigenty. Nechyběli mezi nimi Sir Charles Mackerras, Sir Georg Solti, Carlo Giulini, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Helmut Rilling, Sir Neville Marriner a řada dalších. Vedle aktivní umělecké činnosti se věnuje také činnosti pedagogické, a to na Vysoké škole muzických umění v Bratislavě. Diskografie Petra Mikuláše je rozsáhlá a zahrnuje operní i instrumentální díla mnoha stylových období. Na CD nahrál na padesát titulů (například Šostakovičovu *13. symfonii*, Massenetovu operu *Werther*, Verdiho operu *Simon Boccanegra*, Mozartovu operu *Cosi fan tutte*, Verdiho a Dvořákovu *Requiem*, Dvořákovu *Stabat Mater* a řadu dalších).

Eva Urbanová
(Emilia Marty)

Aleš Briscein
(Albert Gregor)

ROBERT JINDRA – dirigent

Narodil se v roce 1977 v Praze. Absolvoval Pražskou konzervatoř v oborech klasický zpěv a dirigování. Od roku 2001 působí v Národním divadle v Praze, kde dosud nastudoval například Mozartovu operu *Così fan tutte*, Smetanovy *Dvě vdovy* nebo Janáčkovy opery *Příhody lišky Bystroušky* a *Z mrtvého domu*. Dále zde dirigoval řadu děl českého i světového operního repertoáru (Smetana – *Tajemství a Libuše*, Dvořák – *Rusalka*, Janáček – *Káta Kabanová* a *Její pastorkyně*, Mozart – *Don Giovanni* a *Figarovova svatba*, Bizet – *Carmen*, Verdi – *Falstaff* ad.) nebo mimořádné koncerty *Mozartovy narozeniny* a *České operní gala*. V sezóně 2013/2014 působil v ND rovněž na pozici hudebního ředitele opery. Od února 2010 do listopadu 2014 byl hudebním ředitelem opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, kde nastudoval řadu operních premiér (Smetana – *Čertova stěna*, Dvořák – *Armidla*, Janáček – *Její pastorkyně*, Věc *Makropolus*, Káta Kabanová a Výlety páne Broučkovy, Wagner – *Lohengrin*, Verdi – *Falstaff* a *La traviata*, Massenet – *Werther*, Catalani – *La Wally*, Puccini – *Bohéma*, Hindemith – *Cardillac*). Byl zde rovněž dirigentem mimořádných koncertů *Verdi GALA*, *České operní GALA* a *Puccini GALA*. Robert Jindra hostoval například v Deutsche Oper am Rhein v Düsseldorfu/Duisburgu, v Norské opeře v Oslu (Strauss – *Ariadna na Naxu*), ve Slovenském národním divadle v Bratislavě (Halévy – *Židovka*, Smetana – *Prodaná nevěsta*) nebo ve Státním divadle Košice (Janáček – *Její pastorkyně*, Wagner – *Vily*, J. Strauss – *Netopýr*). Spolupracoval s řadou orchestrů – Pražská komorní filharmonie, Český národní symfonický orchestr, Plzeňská filharmonie, Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK, Janáčkova filharmonie Ostrava, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Moravská filharmonie Olomouc, Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín, Slovenská filharmonie nebo Státní filharmonie Košice. Ze sólistů, se kterými Robert Jindra spolupracoval, jmenujeme například Olgu Peretyatko, Nadine Secunde, Evu Urbanovou, Olgu Romanko, Maidu Hundeling, Dagmar Peckovou, Janu Kurucovou, Štefana Margitu, Gustava Portu, Adama Plachetku, Ferruccia Furlanetta, Tomasze Koniecznego, Petera Mikuláše nebo Štefana Kocánu.

Robert Jindra

*Eva Urbanová
(Emilia Marty)*

SYNOPSIS

Act One

Vítek, Kolenatý's clerk, notes that the probate case of Gregor versus Prus has been going on for almost a century. Kolenatý represents the middle-class Gregors against the wealthy and aristocratic Prus family. Albert Gregor asks about the case. Vítek tells him Kolenatý has taken it to the Supreme Court, but has not returned. Vítek's daughter Kristina, enters. She is a young singer, and praises Emilia Marty, the famous singer she has been rehearsing with. Kolenatý returns, accompanied (surprisingly) by Emilia Marty, and reviews the case. Baron Joseph Ferdinand Prus died in 1827, leaving no will or legitimate children. His cousin claimed the estate, but so did Albert's ancestor, Ferdinand Gregor, who asserted that the Baron had promised the estate to him. Here Emilia interrupts. Speaking with unusual familiarity of these long-ago events, she states that Ferdinand Gregor was the illegitimate son of Baron Joseph and opera singer Ellian MacGregor. Kolenatý says the case will finally be decided in favor of the Prus family, because there is no will. Emilia asks what would be required for Albert Gregor to win, and Kolenatý says the missing will. Emilia describes an old cupboard in the Prus mansion where important papers were kept (such as the will). Kolenatý thinks Emilia is making up stories, but Albert insists he investigate at once. He leaves, and Albert tells Emilia that if he does not get the estate, he will be penniless and shoot himself. He is already infatuated with Emilia, and tries to make love to her. But Emilia, bored and indifferent, coldly refuses him. However, she asks his help in retrieving a document that will be found with the will. Kolenatý returns with Jaroslav Prus. They found the will where Emilia said it would be, and Jaroslav congratulates Albert on his victory – if he can prove that Ferdinand Gregor was the Baron's illegitimate son Ferdinand. Emilia says she can prove that.

Act Two

A stage technician and a cleaning woman discuss Emilia's extraordinary star performance the night before. Jaroslav enters, seeking Emilia, accompanied by his young son Janek, and Kristina. Emilia enters, but spurns them all, including Janek, who falls under her spell, and Albert, who brings her expensive flowers. Old (and by now senile) Count Hauk-Šendorf enters, and thinks he recognizes Emilia as Eugenia Montez, a gypsy woman with whom he had an affair in Andalusia half a century before. Emilia tells him Eugenia is not dead, and in Spanish, calls him by a pet name and asks him for a kiss. All except Jaroslav leave. He demands an explanation of her strange interest in his family, and reveals that the mother of the Baron's child was recorded as „Elina Makropulos“ – who might be the same as „Ellian MacGregor“, whose love letters he has read. Only a descendant of „Ferdinand Makropoulos“ can claim the estate. Emilia offers to buy a mysterious document found with the will, but Jaroslav refuses and leaves. Albert return and again pleads his love, but Emilia merely falls asleep, and Albert leaves. Janek returns, and Emilia asks him to get the document for her. Jaroslav overhears this, and orders Janek to leave, then agrees to provide the document himself if she will spend the night with him.

Act Three

Emilia and Jaroslav have spent the night together. Though Jaroslav was disappointed by Emilia's coldness, he gives her the envelope containing the document. They are informed that Janek has committed suicide due to his infatuation with Emilia. Jaroslav grieves, but Emilia is absolutely indifferent. Jaroslav hardly has time to express his anger at her reaction before Count Hauk-Šendorf enters, thinking that Jaroslav and Emilia are leaving for Spain. Albert, Kolenatý, and Kristina enter, with a doctor who takes Count Hauk-Šendorf away. Kolenatý has noticed that Emilia's handwriting matches that of "Ellian MacGregor", and suspects her of forgery. They begin to search her papers and belongings. Emilia draws a pistol, but Albert disarms her. Emilia says she will explain after she dresses. The searchers find many documents and keepsakes, all bearing names with the initials "E.M." Jaroslav says that the handwriting of "Elina Makropulos" (on Ferdinand's birth certificate) also matches. Emilia at last decides to tell the truth: she is Elina Makropulos, born in 1585. Emilia tells of the age-defying potion and how she has lived for three centuries. To conceal her longevity, she has assumed many identities: Eugenia Montez, Ekaterina Myshkin, Ellian McGregor, and others. She gave the formula to Baron Joseph, who placed it in the envelope for his son. But the potion is finally wearing off. Elina wanted the formula to gain another 300 years of life. As the potion wears off and the first signs of old age appear on her face, they come to believe her. Elina has realized that perpetual youth has led her to exhausted apathy, and resolves to allow death to come naturally to her. Aging rapidly before the eyes of the astonished onlookers, she offers them the precious formula, but only Kristina takes it, to burn it in a candle flame. Elina expires as she recites the first words of the Lord's Prayer in Greek.

Peter Mikuláš (Dr. Kolenatý),
Eva Urbanová (Emilia Marty)

JANÁČEK'S OPERA THE MAKROPOLOWS AFFAIR

The Makropulos Affair is Leoš Janáček's penultimate opera. After completing *The Cunning Little Vixen*, the composer was diligently seeking the subject for a new libretto. While doing so, he was intrigued by Karel Čapek's comedy *The Makropulos Affair*, which received its world premiere in 1922 at the Vinohrady Municipal Theatre in Prague. Janáček was particularly fascinated by the psychological aspect of the story told in Čapek's play – the question of what happens to the inner self of a person who lives an exceedingly long life, stretching across several centuries. Whereas in George Bernard Shaw's *Back to Methuselah* an overly long life represents a higher human form of being, in Čapek's work merely fatigue and cynicism are concealed under the mask of an eternally prolonged youth. Janáček was fully aware of the fact that in order to recast the drama into a libretto, he would have to remake the original text – he simply was not able to compose anything without being emotionally engaged in it. He duly asked Čapek for his consent to amending the play's text and, after having been granted the approval, presently got down to work on the new opera. At the time, Janáček wrote to Kamila Stösslová about the story's lead character: „*They consider her to be a liar, a hysterical woman, yet in the long run she is deeply unhappy. I wish that everybody eventually be fond of her. I cannot do without love.*“ Janáček composed the opera from September 1923 to November 1925 – over the two years, he transformed Čapek's high comedy, possessing the typical structure of the genre, into a tragic opera. The Makropulos Affair is a mysterious formula allowing one to live for 300 years, while the actual plot centres around the life story of the person who has applied the formula, the quest for the paper with the formula, as well as the disclosure of the previous events on which the drama itself is built. So as to make the opera's extremely complex plot, reminiscent of a crime drama, comprehensible, Janáček had to consistently concentrate on dialogues with rapid rejoinders. Accordingly, *The Makropulos Affair* is an opera based on dialogue, one lacking developed arias (with the exception of a few passages at the very end) and ensembles, in which the characters would sing concurrently. The main problem Janáček faced was the brief action-visualising verbal passages, which he had to convey into the musical structure and afford them a sufficient degree of continuity. *The Makropulos Affair* presents the tragic story of the heroine, who over the course of her long life gradually loses all feeling and is left with nothing but sheer cynicism. Yet that is precisely what makes Elina Makropulos so fatally attractive, while awakening the worst qualities in the men striving to win her over. So as to comply with the plot, Janáček had to compose music that would be the very opposite of that which opera was conventionally expected to be, that is, music expressing cynicism, emotional emptiness, cruelty and lust. Hence, the work's effect above all depends on expressivity, which must be differentiated, but also drastic, in order to eschew monotonous performance. Janáček's opera *The Makropulos Affair* received its world premiere on 18 December 1926 at The Theatre Na hradbách in Brno, conducted by František Neumann, and it was an enormous success. In the wake of the opening night, the Moravské noviny daily wrote: „...along with that of *Jenůfa*, it is Janáček's best libretto – not only the philosophy of life the work deals with, the music itself is among the best scores Janáček has written to date. It is still the same and ever new Janáček; the Janáček motifs can be recognised immediately,

by the very first notes. They are just simpler (the lyrical motifs even attain Smetana-like simplicity) and more concise (especially rhythmically dramatic). Yet they are even more distinct, more rounded, more ardent than elsewhere." Less than two years later, *The Makropulos Affair* was first staged at the National Theatre in Prague (with the production conducted by Otakar Ostrčil), following which the opera was presented virtually all over the world. At the present time, it ranks among the most performed Czech operas abroad. Ostrava has so far seen three productions of *The Makropulos Affair*, with the first one staged in 1935, conducted by Jaroslav Vogel and directed by Karel Kügler, with Marie Vojtková portraying the character of Emilia Marty, and the second made in 1964, with the music explored by Zdeněk Košler and the direction undertaken by Ilya Hylas, featuring Eva Gebauerová in the lead role. And finally, in 2012, conducted by Robert Jindra and starring the Czech prima donna Eva Urbanová as Emilia Marty.

KAREL ČAPEK'S LETTER TO LEOŠ JANÁČEK

Prague, 10 September 1923

Dear Maestro,

*sorry for not having so long replied to your letter regarding *The Makropulos Affair*. I was waiting for my representative, who was travelling, and without whom I did not want to undertake anything. I assume that the American agent (the global copyright owner) cannot object to setting it to music in Czech. Hence, you are at liberty to use my piece for setting; and since there is no way that I myself would get to remake or adapt it, I am granting you the right to adapt my text yourself, as you see fit. – I would like to give you for setting something better than this particular piece; yet if you are attracted to it, you will certainly make something great out of it, and I wish you great luck in doing so, with all my heart and the utmost warmth.*

Best regards, faithfully yours Karel Čapek

FROM THE PREFACE TO THE FIRST EDITION OF ČAPEK'S PLAY THE MAKROPULOS AFFAIR (1922)

(...) I do not know whether it is optimistic to claim that to live for sixty years is bad, but to live for three hundred years is good; I only think that to designate a sixty-year life as appropriate and quite good is not criminally pessimistic. Saying, for instance, that at some point in the future there will be neither disease nor poverty nor squalid drudgery is certainly optimistic; yet saying that the contemporary life, replete with disease, poverty and drudgery is not entirely bad and damned, and harbours something immensely valuable, is – what exactly? Pessimistic? I do not think so.

Karel Čapek

EVA URBANOVÁ – Emilia Marty

The soprano Eva Urbanová has been one of the greatest Czech opera stars for more than two decades. Her most significant accolades include two Czech Thalia Awards for portraying the role of Kostelníčka in Janáček's *Jenůfa* and a Grammy Award for the album *Celeste Aida: Famous Opera Arias*. Her recording of Janáček's opera *Šárka* (conducted by Sir Charles Mackerras) also received a Grammy nomination. In 2003, she won the Dora Mavor Moore Award for her performance in the role of Kostelníčka in a Canadian Opera Company production in Toronto. In 2003, the French government named Eva Urbanová a Chevalier dans l'Ordre des Arts et des Lettres. Eva Urbanová took private voice lessons with Ludmila Kotnauerová and at the same time worked with the renowned soprano Renata Scotto. Since 1990 she has been permanently engaged with the National Theatre Opera, where she has enacted a host of distinct roles including Smetana's *Libuše* a Milada (*Dalibor*), Janáček's Kostelníčka (*Jenůfa*), Marfa Ignatévna Kabanova (*Katya Kabanova*) and Mila's Mother (*Fate*), Verdi's Elizabeth (*Don Carlo*), Leonora (*La forza del destino*), Amelia (*Un ballo in maschera*) and Amneris (*Aida*), Richard Strauss' Salome, Puccini's Tosca, Turandot and Minnie (*La fanciulla del West*), Santuzza (*Mascagni: Cavalleria rusticana*), Cilea's Adriana Lecouvreur, the Foreign Princess (Dvořák: *Rusalka*) and many others. At the Prague State Opera she created the title role in the new production of Dvořák's *Rusalka*. Since 2010, she has been a permanent guest at the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava, where she has sung Janáček's Kostelníčka and Emilia Marty (*The Makropulos Affair*), Wally (Catalani: *La Wally*), Ortrud (Wagner: *Lohengrin*) and Maddalena (Giordano: *Andrea Chénier*). In 1998, she debuted at New York's Metropolitan Opera as Ortrud and she also enacted there Santuzza, the Foreign Princess in *Rusalka*, *Tosca* and *Turandot*. She has performed on the world's foremost opera stages, including Milan's La Scala, State Opera in Hamburg, Covent Garden in London, Opéra National de Paris, Teatro Real in Madrid, Volksoper in Vienna, Los Angeles Opera, and others. Eva Urbanová is also well established as a major concert and recital artist and her concert appearances include Verdi's *Requiem* (tour of Switzerland), Mozart's *Requiem* (Munich), Britten's *War Requiem* (Royal Albert Hall, London), Martinu's *The Epic of Gilgamesh* (London), Janáček's *Glagolitic Mass* (London, Toronto, Vienna, Athens), Dvořák's *Saint Ludmila* (Edinburgh). She has also been a permanent guest of the International Music Festivals Prague Spring and Smetana's Litomyšl. She has collaborated with the distinguished conductors such as Christoph von Dohnányi, Jiří Bělohlávek, Sir Charles Mackerras, Kent Nagano, Ondrej Lenárd, Sir Andrew Davis, James Conlon, James Levine, Nello Santi, Leonard Slatkin, Roberto Abbado and Riccardo Chailly. Her extensive discography include recordings of Smetana's *Libuše* and *Dalibor*, Dvořák's *The Spectre's Bride* and *Stabat Mater*, Janáček's *Glagolitic Mass*, Mahler's *Das klagende Lied* with Kent Nagano, and several arias and duets.

ALEŠ BRISCEIN – Albert Gregor

He studied clarinet and saxophone and then opera singing at the Prague Conservatory and at the University in Pilsen. In 1995 he became a soloist of Prague State Opera, where over a short period of time he sang a number of lyrical and character roles – Rossini's *Almaviva* (*Il barbiere di Siviglia*), Alfredo in Verdi's *La traviata*, among others. As a freelance artist now he has been permanent guest of the National Theatre in Prague (Lensky in Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Alfredo in Verdi's *La traviata*, Don Ottavio in Mozart's *Don Giovanni*, Tamino in *Die Zauberflöte*, Belmonte in *Die Entführung aus dem Serail* and Ferrando in *Così fan tutte*, Nemorino in Donizetti's *L'elisir d'amore*, Štěva in Janáček's *Jenůfa* and Boris in *Katya Kabanova*, Jeník in Smetana's *The Bartered Bride*, Dvořák's Prince in *Rusalka* and Jiří in *The Jacobin*, Bellini's Pollione in *Norma*). In 1999 toured Japan in the role of Tamino and a year later sang Kudrjáš in Janáček's *Katya Kabanova* in a premiere of this opera with the Tokyo Philharmonic Orchestra, who also chose him for a performance of Janáček's opera *From the House of the Dead* (2003). Also in this year he gave acclaimed performances in Massenet's *Manon* in Vancouver and in Donizetti's *Don Pasquale* in Cyprus. In 2004 he started a long-term engagement at Opéra National de Paris, where he has appeared as Jeník (Smetana – *The Bartered Bride*), in R. Strauss' *Ariadne auf Naxos*, *Der Rosenkavalier* and *Elektra*, Janáček's *From the House of the Dead* and *The Makropulos Affair*, Verdi's *La traviata* and Stravinsky's *The Rake's Progress*. His most recent engagements include the Prince (Dvořák – *Rusalka*) at the Volksoper in Vienna, the title role of Wagner's *Lohengrin* at the Tiroler Festspiele Erl, Janek (*The Makropulos Affair*) at the Oper Frankfurt and Salzburger Festspiele, Ladislav Podhájský (Smetana – *The Two Widows*) at Angers and Nantes, and in 2013, Andrei (Tchaikovsky – *Mazepa*) at the Komische Oper Berlin. He is regularly invited to perform at concerts both at home and abroad (Germany, Austria, Switzerland, Italy, England, Spain, USA, Japan), he has appeared at the Edinburgh and Prague Spring festivals and has worked with leading symphony and chamber orchestras including the Czech Philharmonic Orchestra and the Royal Scottish National Orchestra. He also enjoys singing early and spiritual music (Bach, Haydn, Mozart, Rossini).

IVAN KUSNJER – Jaroslav Prus

Ivan Kusnjer graduated from the Academy of Music in Prague, studying with Teodor Šrubař. He reached artistic maturity on opera stages in Ostrava and Brno, and since 1982 has been engaged at Prague's National Theatre. He attended voice master classes at Accademia Sigiana in Siena and Accademia Santa Cecilia in Rome. He is the holder of three prestigious Thalia Awards, for the roles of Tonio in Leoncavallo's *Pagliacci* (1994), King George in P. M. Davies's *Eight Songs for a Mad King* (1997) and Vok Vítovický in Smetana's *The Devil's Wall* (2001). He also received the Gustav Mahler Award, conferred upon him by the City of Jihlava in 2000. His repertoire comprises more than three dozen operatic roles, some twenty cantatas and oratorios and fourteen song cycles. The most no-

teworthy of his operatic roles include Verdi's Count Luna (*Il trovatore*), the Marquis of Posa (*Don Carlos*), Falstaff, Simon Boccanegra, Iago (*Otello*), Renato (*Un ballo in maschera*), Rigoletto, Macbeth, Giorgio Germont (*La traviata*) and Amonasro (*Aida*), Scarpia (Puccini: *Tosca*), the High Priest of Dagon (Saint-Saëns: *Samson et Dalila*), Mozart roles, as well as roles of the Czech repertoire. Ivan Kusnjer has performed on opera and concert stages in Europe, America, the Middle East and Far East. To name but a few: Milan's La Scala, New York's Carnegie Hall, Opéra Comique and Théâtre du Châtelet in Paris, Opéra Nancy, Vienna's Staatsoper, Brussels's La Monnaie, Opera Reykjavík, Berlin's Staatsoper. He has won acclaim at festivals in Cagliari, Hong Kong, Tel Aviv, Frankfurt and Göteborg. For Supraphon recording company he recorded Janáček's opera *Šárka* with the Czech Philharmonic and conductor Sir Charles Mackerras. Ivan Kusnjer is founder of the Fatum foundation for the support of families of musicians who died tragically.

PETER MIKULÁŠ – Dr. Kolenatý

The Slovak bass Peter Mikuláš graduated from singing studies at the Academy of Music in Bratislava under Viktoria Stracenská. He is holder of awards from international vocal competitions of Antonín Dvořák in Karlovy Vary (1978), Pyotr Ilyich Tchaikovsky in Moscow (1982) and Miriam Helin in Helsinki (1984). Since 1978 he has been a resident soloist with the Slovak National Theatre in Bratislava where he has performed in dozens of operatic roles. He has been a regular guest in the National Theatre in Prague and the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava. His frequent opera engagements abroad include the Metropolitan Opera in New York (Dr. Kolenatý in Janáček's *The Makropulos Affair*), Berlin State Opera or Teatro dell'Opera in Roma. During his career he has built an extensive opera repertoire including Verdi's Fiesco (*Simon Boccanegra*), Philip II (*Don Carlo*), Zaccaria (*Nabucco*) and Falstaff, Mefistofele (Boito – *Mefistofele*, Gounod – *Faust*), Leporello (Mozart – *Don Giovanni*), or Gremín (Tchaikovsky – *Eugene Onegin*). Peter Mikuláš gives regular concerts with the Czech and Slovak Philharmonic Orchestras, Orchestre de Paris, Wiener Philharmoniker, RTV Madrid and Monte-Carlo Philharmonic Orchestra. Among many festivals he has attended there are the International Music Festival Prague Spring, Salzburger Festspiele and BBC Proms Festival in London. He has given concerts in the Wiener Musikverein, Royal Albert Hall in London, Gewandhaus Leipzig or Accademia di Santa Cecilia Roma. He cooperates with a number of outstanding conductors.

ROBERT JINDRA – Conductor

Born in 1977 in Prague, Robert Jindra studied classical singing and conducting at the Prague Conservatory. Since 2001 he has worked at the National Theatre in Prague, where to date he has participated in the staging of Mozart's *Cosi fan tutte*, Smetana's *The Two Widows*, Janáček's *The Cunning Little Vixen* and *From the House of the Dead* and other operas, and conducted a number of productions of Czech and international repertoire works (Smetana's *The Secret* and *Libuše*, Dvořák's *Rusalka*, Janáček's *Katya Kabanova* and *Jenůfa*, Mozart's *Don Giovanni* and *Le nozze di Figaro*, Bizet's *Carmen*, Verdi's *Falstaff*, etc.), as well as special concerts, including Mozart's Birthday and Czech Opera Gala. In the 2013/2014 season, he also served as music director of the National Theatre Opera. Since 2010, he has been the music director of the opera company of the Moravian-Silesian National Theatre in Ostrava, where he has conducted Smetana's *The Devil's Wall*, Dvořák's *Armida*, Janáček's *Jenůfa*, *The Makropulos Affair* and *Katya Kabanova*, Verdi's *Falstaff* and *La traviata*, Wagner's *Lohengrin*, Massenet's *Werther*, Catalani's *La Wally*, Hindemith's *Cardillac* and Puccini's *La bohème*. He has worked as a guest at the Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf/Duisburg, the Norwegian National Opera in Oslo (Strauss – *Ariadne auf Naxos*), the Slovak National Theatre Bratislava (Halévy – *La Juive*, Smetana – *The Bartered Bride*), the State Theatre Košice (Janáček – *Jenůfa*, Wagner – *Die Feen*, J. Strauss – *Die Fledermaus*) and elsewhere. Robert Jindra has collaborated with renowned orchestras (Prague Philharmonia, Czech National Symphony Orchestra, Plzeň Philharmonic, Prague Symphony Orchestra, Janáček Philharmonic Ostrava, Prague Radio Symphony Orchestra, Bohuslav Martinů Philharmonic Zlín, Slovak State Philharmonic Orchestra Košice, Slovac Philharmonic etc.) and soloists (Olga Peretyatko, Nadine Secunde, Eva Urbanová, Olga Romanko, Maida Hundeling, Jana Kurucová, Dagmar Pecková, Gustavo Porta, Adam Plachetka, Ferruccio Furlanetto, Tomasz Konieczny, Peter Mikuláš, Štefan Kocán etc.).

Eva Urbanová (Emilia Marty)

E
M

**ORCHESTR OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA MORAVSKOSLEZSKÉHO
/ ORCHESTRA OF THE NATIONAL MORAVIAN-SILESIAN THEATRE OPERA**

Ivana Babczynská, Hana Bašniarová, Jana Bednářová, Dana Bosáková, Soňa Bradáčová, Alice Bubancová, Martina Gerhardová, Markéta Gradková, Michaela Hrabovská, Ilona Kučerová, Dagmar Mašková, Iva Mojžíšková, Jana Polášková, Radmila Rašková, Ludmila Urbanová, Jana Vacková, Mária Zezulková

František Adamík, Jakub Baran, Mojmír Blaštík, Petr Bubanec, Martin Cupal, Tomáš Farlík, Tomáš Filip, Boleslav Gaš, Nikolaos Grigoriadis, Miloslav Habusta, Václav Hlosta, Michal Höpfler, Luděk Hrda, Pavel Chomoucký, Vít Jančálek, Zbigniew Jezowicz, Petr Kabil, Jakub Klimánek, Michal Křeháček, Lukáš Krček, Petr Kupka, Vladimír Liberda, Városlav Lanča, Michal Mahdal, Michal Matys, Miroslav Pecháček, Petr Pícha, Petr Podraza, Pavel Pražák, Petr Ptóšek, Dalibor Pukovec, Zdeněk Pukovec, Eduard Rakus, Jiří Ruta, Zdeněk Smolka, Stanislav Strouhal, Jiří Šajtar, Martin Šram, Pavel Švec, Vladimír Veselý, Ivan Vričan, Milan Zajíc

**SBOR OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA MORAVSKOSLEZSKÉHO
/ CHORUS OF THE NATIONAL MORAVIAN-SILESIAN THEATRE OPERA**

Tomáš Bátrla, Aleš Burda, Pavel Ďuriček, Petr Franiok, Jiří Halama, Petr Jonszta, Pavel Kozel, František Malina, Petr Němec, Vlastimil Nitschmann, Michal Onufer, Tomáš Pícha, Adolf Prymus, Jan Rychtář, Ivan Tyrík, Petr Urbánek, Pavel Uskov, Roman Vlkovič, Waldemar Wieczorek

PODĚKOVÁNÍ / ACKNOWLEDGEMENT

- Renáta Spisarová, Lubomír Výrek, František Mixa (Český rozhlas Ostrava / Czech Radio Ostrava)
- Petr Fischer, Marika Mazáková, Eva Vítková (Český rozhlas / Czech Radio)
- Jiří Srstka, Zdeněk Harvánek (DILIA)
- Eva Mikulášková, Kateřina Vozňáková, Alena Golatová
(Národní divadlo moravskoslezské / National Moravian-Silesian Theatre)

**Národní divadlo moravskoslezské, příspěvková organizace statutárního města Ostrava
/ The National Moravian-Silesian Theatre,
an organisation partly financed from the budget of the Statutory City of Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava, www.ndm.cz**

Ředitel / Intendant **Jiří Nekvasil**

Hudební ředitel opery / Music Director of Opera **Jakub Klecker**

Leoš Janáček (1854–1928): **VĚC MAKROPULOS (The Makropulos Affair)**

Opera o třech dějstvích z let 1923 až 1925 / An opera in three Acts, 1923–1925

Libreto skladatel podle stejnojmenné komedie Karla Čapka z roku 1922

/ The libretto written by the composer, based on Karel Čapek's 1922 eponymous comedy.

Nahráno živě 21. ledna 2012 v Divadle Antonína Dvořáka v Ostravě.

/ Recorded live at the Antonín Dvořák Theatre in Ostrava on January 21, 2012.

Hudební režie / Recording Director **František Mixa**

Mistr zvuku / Recording Engineer **Lubomír Výrek**

Grafický design bookletu / Graphic design of the booklet **Robert Rytina**

Anglický překlad / English translation **Hilda Hearne, John Hearne**

Foto / Photo **Daniel Jäger, Martin Popelář, Jakub Ludvík** (cover)

Nositeli autorských práv k dílu zastupuje DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura.

/ The holders of the copyrights to the work are represented by DILIA, Theatre, Literary and Audio-visual Agency.

Činnost Národního divadla moravskoslezského, příspěvkové organizace statutárního města Ostrava, je financována z rozpočtu města Ostravy. / The operation of the National Moravian-Silesian Theatre is financed from the budget of the Statutory City of Ostrava.

Aktivity NDM jsou také finančně podporovány Ministerstvem kultury České republiky a Moravskoslezským krajem. / The National Moravian-Silesian Theatre's activities are also financially supported by the Ministry of Culture of the Czech Republic and Moravian-Silesian Region.

Vyrobeno / Realised: Ragtime Records Ostrava, www.ragtime.cz

